

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 20.12.1967, sp. zn. 6 Cz 125/67, ECLI:CZ:NS:1967:6.CZ.125.1967.1

Číslo: 59/1968

Právní věta: Doterajším zamestnaním pracovníka v zmysle § 20 ods. 4 písm. a) zák. č. 101/1964 Zb. nemusí byť vždy zamestnanie naposledy vykonávané; z posledného zamestnania sa nebude vychádzať napr. tam, kde posledné zamestnanie, znamenajúce hospodársky a sociálny zostup, muselo byť nastúpené z dôvodu zhoršeného zdravotného stavu, ktorý potom bol príčinou čiastočnej invalidity.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 20.12.1967

Spisová značka: 6 Cz 125/67

Číslo rozhodnutí: 59

Číslo sešitu: 6

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Sociální zabezpečení

Předpisy: 101/1964 Sb. § 20 102/1964 Sb. § 18

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 59/1968 sb. rozh.

„Doterajším zamestnaním pracovníka v zmysle § 20 ods. 4 písm. a) zák. č. 101/1964 Zb. nemusí byť vždy zamestnanie naposledy vykonávané; z posledného zamestnania sa nebude vychádzať napr. tam, kde posledné zamestnanie, znamenajúce hospodársky a sociálny zostup, muselo byť nastúpené z dôvodu zhoršeného zdravotného stavu, ktorý potom bol príčinou čiastočnej invalidity.

(Rozhodnutie Najvyššieho súdu z 20. 12. 1967, [6 Cz 125/67.](#))

Štátny úrad sociálneho zabezpečenia – Správa dôchodkov v Bratislave, zamietol rozhodnutím z 20. 5. 1966 žiadosť navrhovateľa o čiastočný invalidný dôchodok s odôvodnením, že ho posudková komisia sociálneho zabezpečenia ONV v M. neuznala čiastočne invalidným.

Krajský súd v Košiciach potvrdil rozhodnutím z 20. 10. 1966 rozhodnutie odporcu v podstate z toho dôvodu, že navrhovateľ je i pri strate druhého a tretieho prstu ľavej ruky a pri značnom poškodení štvrtého prstu tejto ruky a pri zranení chrčtice schopný vykonávať sústavné zárobkové zamestnanie bez poklesu zárobku a bez obmedzenia výberu zamestnania, prípadne so zvlášť uľahčenými pracovnými podmienkami.

Najvyšší súd rozhodol o sťažnosti pre porušenie zákona podanej generálnym prokurátorom, že uznesením krajského súdu bol porušený zákon a toto uznesenie zrušil.

Z odôvodnenia:

Zo zákonného vymedzenia čiastočnej invalidity v § 20 ods. 4 zák. č. 101/1964 Zb. plynie, že tu ide o dve rôzne skutkové podstaty, u ktorých spoločným znakom je nielen to, že došlo k podstatnému poklesu zárobku pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav, ale tiež to, lekárske zistený dlhodobý nepriaznivý stav privodil ako dôsledok buď v určitom smere obmedzenú schopnosť vykonávať doterajšie alebo iné rovnako kvalifikované zamestnanie, tj. možnosť výkonu tohoto zamestnania len za zvlášť uľahčených pracovných podmienok [písm. a)], alebo neschopnosť vykonávať doterajšie zamestnanie za súčasnej schopnosti výkonu zamestnania menej kvalifikovaného, a to vo vzťahu na doterajšie zamestnanie (písm. b)).

Prejavuje sa tu teda vždy vzťah k doterajšiemu zamestnaniu, pravda, vzhľadom na odlišný charakter týchto skutkových podstatí je tento vzťah buď celkom úzky tak, že ide o doterajšie zamestnanie, ktoré možno vykonávať len za zvlášť uľahčených pracovných podmienok, alebo voľnejšie potiaľ, že nejde o zamestnanie doterajšie, ale o zamestnanie iné, rovnako kvalifikované (teda také zamestnanie, v ktorom pracovník potrebuje a uplatňuje v podstate tie isté znalosti a schopnosti, ako v doterajšom zamestnaní, a zaujíma v ňom tiež približne rovnaké postavenie, ako v zamestnaní doterajšom), alebo konečne ide o vzťah celkom voľný tak, že už nejde o zamestnanie doterajšie alebo iné, rovnako kvalifikované, ale o iné zamestnanie menej kvalifikované, pravda, vo vzťahu na doterajšie zamestnanie; ide tu teda už o zamestnanie, ktoré pri porovnaní s doterajším zamestnaním kladie menšie požiadavky na schopnosti, vedomosti a skúsenosti, prípadne zodpovednosť pracujúceho (§ 18 ods. 5 vyhl. č. 102/1964 Zb.).

Z toho plynie, že pre záver o tom, či sú splnené podmienky pre priznanie čiastočného invalidného dôchodku, je nutné jednak skúmať, či dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav privodil ako dôsledok obmedzenú schopnosť, prípadne neschopnosť výkonu doterajšieho zamestnania [pracovné podmienky pracovníka musia byť v prípade § 20 ods. 4 písm. a) zák. č. 101/1964 Zb. so zreteľom na jeho zdravotný stav zvlášť prispôbené, čo spôsobuje spravidla pokles jeho zárobku], jednak vykonať zrovnanie zamestnania, ktoré by pracovník mohol vykonávať, s jeho zamestnaním doterajším.

To znamená, že je treba v tejto relácii zisťovať, čo bolo „doterajším zamestnaním“ pracovníka, teda spravidla aké zamestnanie pracovník naposledy vykonával pred trvalým zhoršením zdravotného stavu. Doterajším zamestnaním nemusí však byť vždy zamestnanie naposledy vykonávané; z posledného zamestnania sa nebude vychádzať napr. tam, kde posledné zamestnanie, znamenajúce hospodársky a sociálny zostup, muselo byť nastúpené z dôvodu zhoršeného zdravotného stavu, ktorý potom bol príčinou čiastočnej invalidity. Nemožno, pravda, vylúčiť, že v niektorých prípadoch ako zamestnanie doterajšie prichádzajú do úvahy dve i viac zamestnaní, najmä ak ide o zamestnanie nekvalifikované. To je treba v každom jednotlivom prípade starostlivo uvážiť; prakticky to znamená poznať celú životnú dráhu pracovníka a jednotlivé zamestnania v nej sa vyskytujúce podrobiť preskúmaniu z uvedených hľadísk.

Podľa týchto zásad nebolo v tejto veci postupované.

Z posudku krajskej posudkovej komisie sociálneho zabezpečenia KNV v K. z 15. 9. 1966 vyplýva, že navrhovateľ utrpel v roku 1958 úraz ľavej ruky, ktorý mal za následok stratu dvoch prstov a značné poškodenie ďalšieho prstu. V októbri 1965 utrpel úraz chrbtice, z ktorého sa mal vyliečiť bez následkov. Jeho zdravotný stav v dobe rozhodovania o čiastočnom invalidnom dôchodku bol podľa posudku tak dobrý, že je schopný vykonávať manuálne práce.

V súvislosti s týmto záverom posudku bolo treba, aby súd zistil, akú prácu navrhovateľ vykonával od roku 1958, kedy utrpel prvý úraz, do roku 1965, kedy utrpel druhý úraz, akého pracovného výkonu a akých zárobkov dosahoval a či bol vôbec v riadnom pracovnom pomere. Súčasne bolo tiež treba zistiť, či po vyliečení úrazu chrbtice vykonával rovnakú prácu s rovnakým zárobkom pri rovnakom pracovnom výkone ako pred týmto úrazom. Je možné, že jednotlivé zranenie samo o sebe nemalo za následok pokles pracovnej výkonnosti alebo nemožnosť vykonávať určité práce; preto bolo treba skúmať, či obe zranenia vo vzájomnej súvislosti a podmienenosti vo vzťahu k práci, predtým navrhovateľom vykonávané, nemali negatívny vplyv na doterajšie pracovné schopnosti a tým i zárobok navrhovateľa.

Z horauvedeného vyplýva, že krajský súd porušil zákon v ustanoveniach § 6, 120 o. s. p. v spojení s ustanovením § 20 ods. 4 zák. č. 101/1964 Zb.